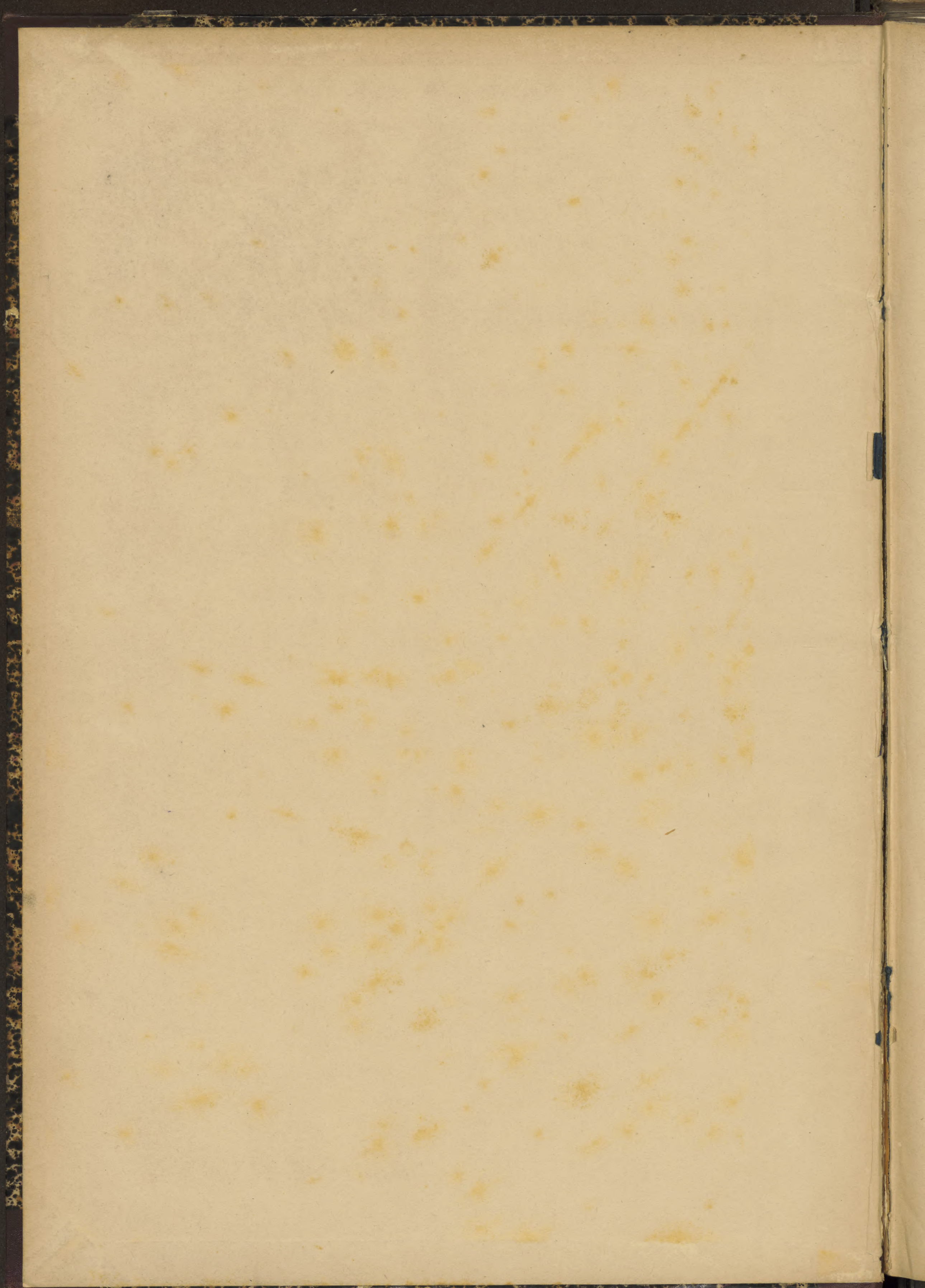
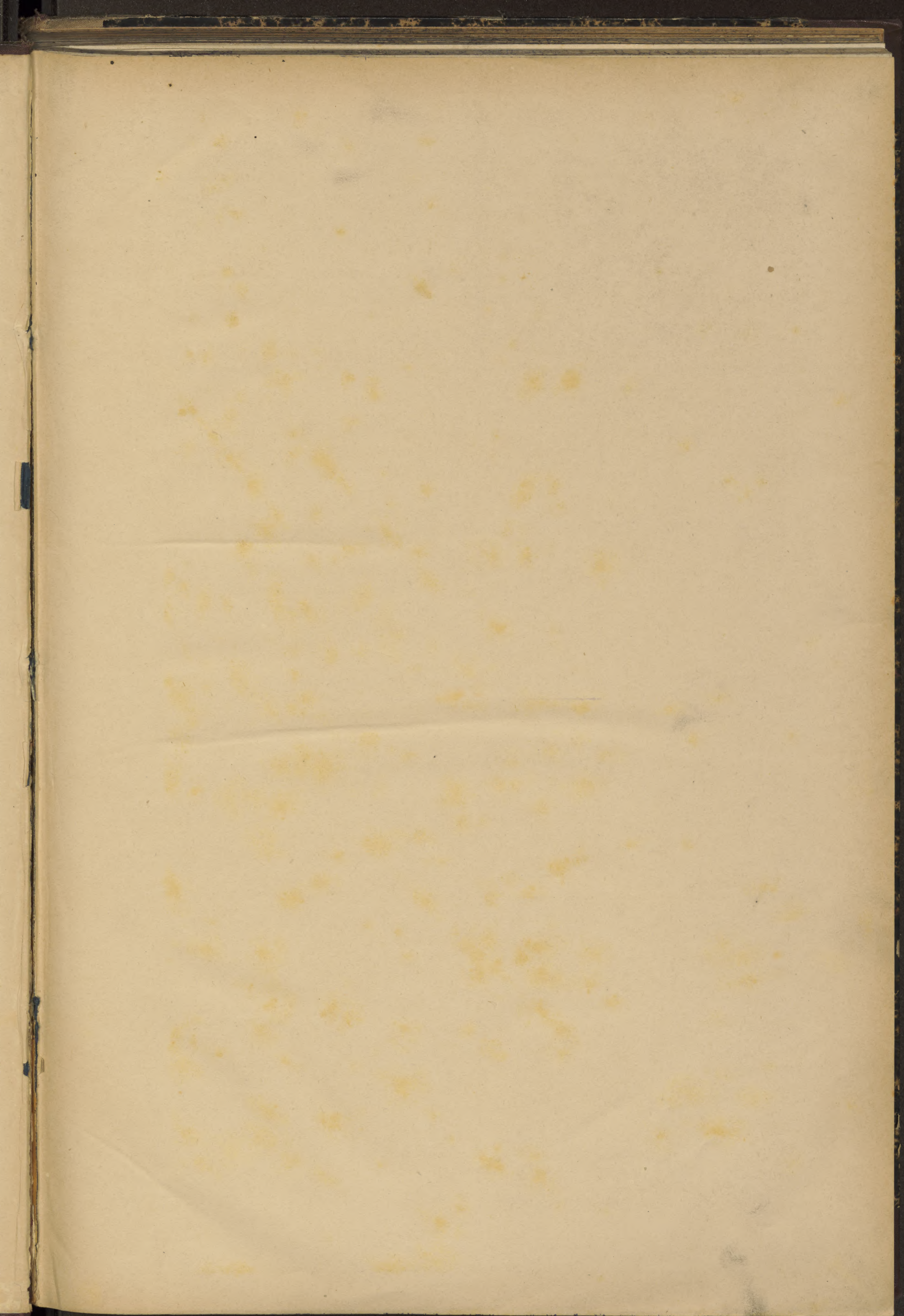
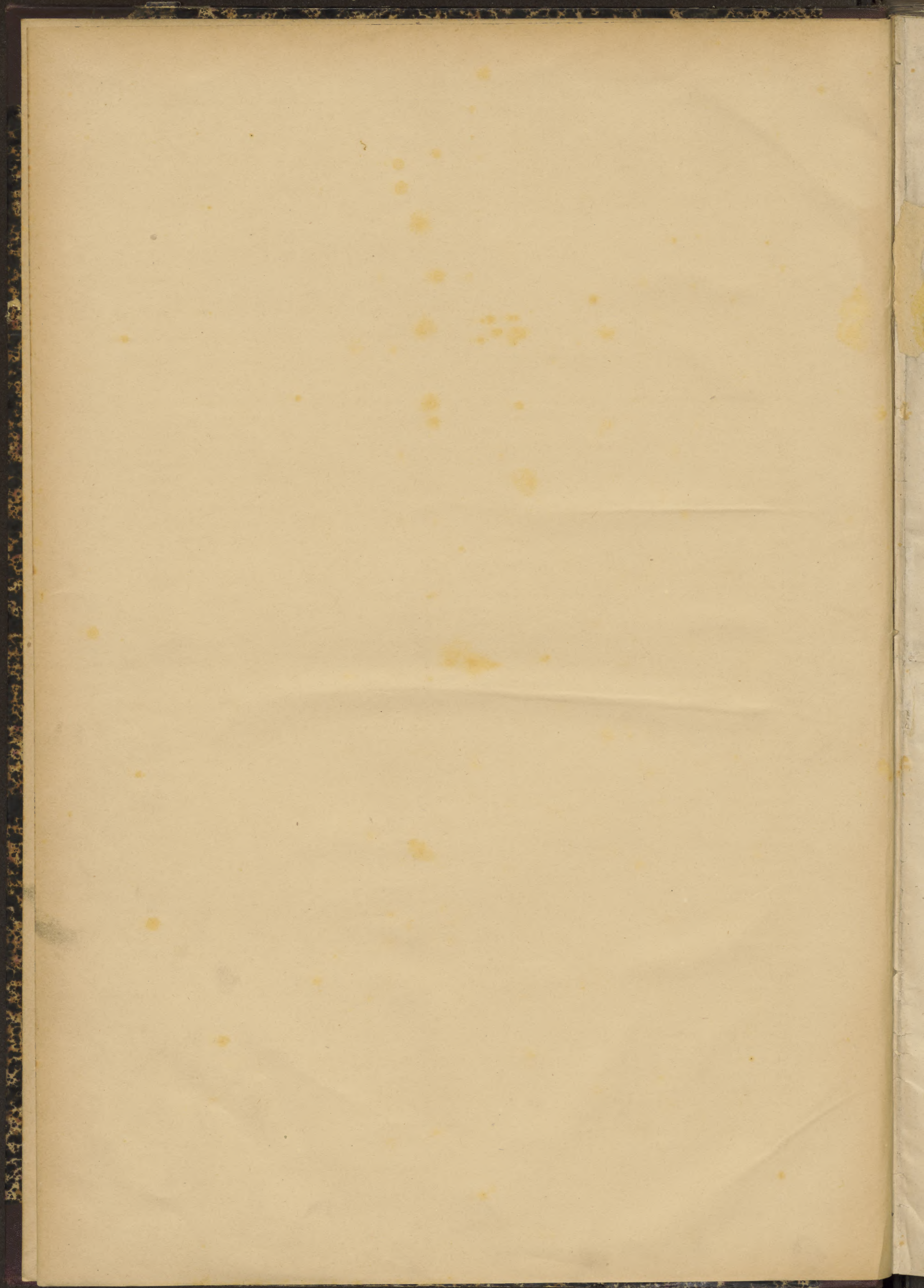

263

С. V. 2

— Խօսածպէստէն (Ոտէսատան) պէրվէճհիյր եազըըյոր: Շէհրի-միզ տիւշմէնի թէլազգը իթմէ-յէ հազըը տըր: 13 պաթարեա, գալէ թօբու սահիլի մուհաֆազա իթմէքտէտիր. պուռնտան մաստա տախի սալ իւզէրինտէ 2 պա-թարեա սէյար թօր իլէ սահիլ-տէն եէտի քիլօմէթրօ (պիր պու-շուգ սաաթ) մէսաֆէյէ գատար, թօրիլլէր վազ օլունմուշտըր. ախշամ պաթարանկա սաաթ օն-տան սապահ սաաթ իւշէ գատար լիման վէ տէնիզ, էլէթթրիք ք-չըրը իլէ թէնիլի իտիլմէքտէ տիր պու էլէթթրիք քչըրը օ տէրէճէ գուվլէթթրի տիր քի, տէնիլլին երիզիւ 16 քիլօմէթրօ մէսաֆէյէ գատար, կիւնտիզ կիպի այ-տընըք վէ ֆազաթ շէհրին տա-խիլի պիշապիլիթիւն գարանըգ տըր:

Թօր արթնիլտէն հէնուզ դօր-գուլամազէ չարշաճազ կէմիճի վարըստա կէմիմիզ քէքազ տըր. Գարատէնիլլին հէր թարաֆթընտա կէմիլին նօքսանտան տօլայը շէքիլայէթ օլունմազ տըր:

— Իսկիլթէրրատա գըրհիլ կէ-միլէրին չէլիքտէն իմալ օլունմա-սը խուսուսու խայը վազըթտան պէրու թաճթը թէճիւպէտէ պուլունտուզուլուն վէ պու աէ-ֆա շու թասալլուլուն ֆիլիլէ կէ-թիլիլլէմի միւմքիւն օլաճաղը անլալլարըրտան պատէղին տէմիր եէրինէ չէլիքտէն գըրհ եաթըլմազը գարալալարըրմը տըր, տէմիրին չէլիլէ թէպտիլի ճիհէթիլլէ աղըրըգճա երիզթօ-նէլաթօտա օն թօնէլաթօ ֆարգ հաարլ օլույօրմուշ:

— Սէֆարէթ պաշ քեթիպ-լէրինին Պապը Ալիլէ ճէլպ վէ տալլէթ օլունտուզլարընա, վէ պիրտէ եինէ միւմալլէյհիւմին, տէվլէթթրի թարաֆթընտան էտիր-նէյէ աղիմէթթրինէ էմր ալաթը-լարընա տաիր պիր իքի կիւնտիր պէյն էլ նաա պաղը թէվաթուր շուկու պուլմուշ իսէ տէ թէճէմ միւլուն աղ ու էսապը օլմաթըր, վէ ֆազաթ պաղը սէֆարէթ սըր-քեթիպիլլէրինին էտիրնէյէ կիթ-միշ օլունտուզլարը թահգիգ վէ թասաթ գըրընմըշ տըր:

— Գարատաղ ճիհէթիլտէ պուլունտան ասաքիլի շահանէտէն պիր մըգտարը թահթը գօման-տաթընտա օլունտուզ հալտէ Տէվ-լէթթու Սիւլէյման բաշա հազ-քէթիլլէրինին էտիրնէյէ տիւն եէթիլմիշ օլունտու ալապարը մէվսուգէտէն տիր:

— Պուլլար բաթալարընտան էնէօ նամ բահիպին պիր Մօս-գօֆ ֆըրգաթը վէ Պուլլար էհա-լիսինտէն պաղըլարը հուլուրու-տա, Մօսգօֆ գօմանտանընա խիթապէն քիլիստէ իրատ իթ-միշ օլունտու նուլմուշ, Թրաքի նամ Բուլմա գազէթատան նազ-էն Լա Թիւրքի տէրճ իթմիշ օլ-մաղէ, այնէն պիթթէրէմէ լի-

էճիլիւ մալիւմաթ տէրճ իտիլմիշ տիր:

Էֆէնտիմ, Պուլլարար, Մօսգօֆլարըգար-չըլամանեա կիթաիլլէրինտէ հիսս իթաիլլէրի մէմուլլէրինի սիզէ-րէպէնտան իլէ քէնտիլլէրինի պալա-թիլար առտ իտէրլէր: Էֆէթթ, մէսէրրէթիլմիշ քէք պէօյիւք տիր վէ պիզէ օլան իտարըն գատրինի գալպիմիզտէն հիսս ի-տէրիզ, չիւնքի Պուլլարիլլանըն գուլթիլլանսը սիզին եէտի իգ-թիտարընըգտա տըր, (գուլթիլլ-լաճազ մը գուլթիլլանեաճազ մը պուլարը մէշքիւք): Պուլլարիս-թան պէշ երիզ սէնէտէն պէրու-ղուլմ ու թասաթի իլիստէ պու-լունմազտա տըր: Վէ ահալիսի տախի, պու միւլունթթ գարթըն-աա էօյլէ պիր էհալի վէ ճէմաաթ իլէ եաշամազտա տըր քի, պու ահալիլին ահալալ վէ մուլաթլաթը, ալէմին սուլը էֆթարընը իւզէ-րինէ տալլէթ իթմիշ տիր, էօյլէ պիր ահալի քի, մէտէնիլլէթէ տիւշման, (մէտէնիլլէթին տօս-թու սաաթըր աճապա Բուսիա մը տըր) վէ մուլաթթիլլէթէ նալարը տըր. պիզի մէսրուս, վէ մէմուլլէ կէթիլլարընուլ, ֆիլվազը տա մէմուլլէ վէ մէսրու-րուզ, չուլքի քէք աղ վազըթ գարթընտա Պուլլարիլլանըն սէր-պէսթ օլաճաղընը իւմիտ իտիլ-րուզ (տիմէք օլուր քի պուլար Մօսգօֆլարըն հիւքիլլէթիլի տէ րէտա իտիլլարըն չիւնքի իս-թիլլալիլլէթ արայօլլար):

Փիլվազը շու արալըգ, պին-լէրնէ պին Պուլլար քէօյ վէ գա-սապալարը, Օսմանլարըն հիտ-տէթ վէ խըյալլէթ թէհիլլէթիլտէ պուլունմազտա տըրլար. անճազ վաթանըրը գուլթարմազ ուղ-րունտա, վազը օլան թէշէպպիւ-ռաթըրըգա, ճէնապը Հազգըն եաթարմա եէթիլլէթէ մէմուլլ-գալիլլէթ տիր:

Կէլիլլ զէմանլարտա աղամէթ կէթիլլէթ օլան պիր ահալիլի գուլ-թարմազ իլիլին, կէլիլլէթէք եօլ-լարը, Հազգ Թապա հազթիլլէ-րի մուլարէք իլիլին. ճէնապը Հազգ, պիզի գուլթարան պիւ-թիւն Մօսգօֆլարըն իմէրաթթօրու իլիլին Ալլէքսանտրօյա, վէ ֆա-միլլաթընա ուղուն էօմիլլէրլէր վէր-սին (Իկնաթիլլէթ պիր չէյ եօգ մու, պիլարէ աղ մը զայլլէթ իթաի):

Ճէնապը Հազգ, թահթընը թահթըն, տիւշմանլարտան մու-հաֆազա իթմին:

Ճէնապը Հազգ, սիզին գօլու-նուլուն գուլթիլլէթիլլէ մէզիտ, վէ էօմիլլէրիլլէր էֆթըն պուլուն-տուն, Մօսգօֆ միլլէթի վէ ա-քէրի իլիլին, իլա ախիլ տէվրան չէրէթ վէ իթիպարնիլլազ իտէրիմ:

— Մէարիլլ նազարէթը ճէլի-լէսի տաիլլէթիլլին, պիր գաշ կիւնէ տէկիլլ Տար էլ ֆիլունտա-իլլէթինէ նազլ իտիլլէթէյի գա-

րարալարըրմըշ տըր:

— Պիր թապուր կէօնիլլիւ-ասքէրի ճէմ վէ թէրթիպիլլին, Պէշիլլէթալ զապըթա միւտիրի օլուպ մուլաթիլլէրին Արտահան ճիհէթիլլտէ սինէլի համիլլէթին-տէն եարալանարազ Տէրսաաթէ-թէ ալաթթ իթմիշ օլան Հասան բաշա հազթիլլէրի, թէահիլա իթմիշ տիր:

— Սէլանիք տէմիր Եօլու միւ-ֆէթթիլլի Մ. Գօրէր մուլազգա-թէն Տէրսաաթէթէ աղիլլէթ իթ-միշ տիր:

Գուլթանեալ մէզքիլլ միւտիրի Մ. Գուլթանըն էվլէլլէ սալը կիւ-նիւ էտիրնէ ճանիլլինէ միւլէ-վէճճիհէն հարէքթ իլլէտիլլի խապէր ալլանըշ տըր:

— Ալլանը տայիլլէ իանէլի չէհիլլէ գօմիլլիլլուն հէյէթիլ-նին եէվլիլլէ սաաթ իւլաթ թէ-ճէմիլլէ իլլէտիլլի, ախալարը մէվ-սուգէպէն տիր:

— Կէլլէն սալը կիւնիւ Ղալա-թաաա քեթիլլին ճիլլիլլէրին Ս. Պէնուա մէքթէպիլլ իլլէ, Բօպէր նամ մէքթէպ շալիլլանընըն րէսի ինթիլլանլարը իճրա օլուն-մուշ տըր: Ճիլլիլլէ մէքթէպիլ-նին իմթիլլանընտա, Փրանսա տէվլէթի մապահաթիլլազըրը իլլէ, սալիլլ զէվաթը քիլլամ, վէ մէ-մուլլիլլիլլ րուհանիլլէ, տալիլլ հա-ղըր պալունմուշար տըր:

— Պուլունտան պէօյլէ էքմէթէ-րէ հիւքիլլէթ թարաֆթընտան նարը քօնմայըպ, էքմէքթիլլէրին իսթիլլաթիլլի ֆիլլաթա էքմէք սաթմաղա մէզուն օլաճաղարը-նըն վէ շու հալտէ պէյնէլ էս-նաֆ րէգապէթ քէյտա օլարազ-էքմէք ֆիլլաթընըն թէնէզգիլլ ի-տէճէյի պաղը զաղէթալարտա րիլլալլէթ օլունտուլար. էսնաֆ վէ թիլլաճաթ պէյնիլլաթ րէգապէթ քէյտա օլմասը ֆիլլ հազըգա, էթմաա վէ էյեանըն թէհիլլին ֆիլլաթընը մուհիպ օլապիլլիլլ: Անճազ, պաղը պիլլիլլ էսնաֆ-լարըրըգտա, վէ խուսուսուլլա էքմէքթիլլ թապալաքեար վէ կէլ-տիրիլլէրին իլլէրինտէ, էօյլէ ինսաֆթըլլար վար տըր քի բէլլին բարա վէրէմէլլիպ տէ, միննէթի ալթընտա գալմըշ օլան ֆազըր ֆուլգարէնին քէք զիեաաթ րէն-ճիտէ օլաճաղը պիլ իլլիլլապ օլունտուլունտան, պու խուսուսա տալիլլ ֆուլգարա մահալլէրի մէ-մուլլիլլիլլ զապըթալարըն իթիլլա վէ տըրգաթ իտէճէքթիլլ մէմու-լու գալիլլ տիր:

Յիլլիլլ իմալլէթի միլլիլլիլլա իմիլլալլիլլ պիր իթթար

Քէթիլլէրինին Ստամպուլ ճիհէ-թիլլտէ կէլիլլ տէօնմէք գօլայ օլմազ իւզրէ, էսիլլ պիլլալար երգըլար, վէ վասի պիր մէյտան ալլարը, պուլունտան մաթիլլալ օլան մազսաա հուսուլլէ կէլիլլ մի-պիլլէ կէլլէթիլլէրտէն պաղգա իլ-էվլէլլինտէն տահա պիր ուլլուն-

սուզ հալէ կիրտի պու մէյտանըն իքի թարաֆթընա, քիլա արա-պալարը վէ տիլլէր թարաֆթընա պիր թազըմ սիւրիլլէր իլլէ, քիլա հալլանլարընըն տուլմա-լարընա միւսաաաթ օլունտու: Մազալլա քէթիլլաթէն չըգըպ տա պիր արապաա պիլլմէքիւ-թէնիլլիլլի վէ եալաա արապա-եա պիլլմէք իսթէյէնին եազը-նընտա պուլունտուլունտու հալտէ ինսան պէօյիլլէ պիր թէհիլլէթէ պուլունտուլար. պիր թարաֆթընա արապաճըլարըն քեթիլլէրի պիր-տէն հալլանլարընը, վէ տիլլէր թարաֆթընա սիւրիլլէրիլլէր պէ-կիրլէրինին սալը վէրտիլլէրինտէ ինսան պիր սիւրիլլ արապա, պիր սիւրիլլ պէրկիր, վէ պուլլարըն կիւրիլլէթիլլաթիլլաթէն գալան թապ-լա տէսթիլլա, վէ քիլաթէ էլաթ պիր ալալ սաթթըլարըն արա-սընտա գալը վէրիլլար քի, սաղ սէլլիլլ խէլլա օլմազ քէք միւլլէրիլլ օլույօր, պու խուսուսա պիր թահթը ինթիլլաթա ալլանա, վէ արապա վէ պէրկիրլէր նէօպէթ-լէ միւլլէրիլլ արալար, պու ուլ-լունտուլունտու միւլլտէթի օլա-ճաղը տէրքեար վէ պու տա, Շէհր իմանէթի ճէլիլլէրի չա-վուլլարընտան պիր նէֆէրին եա-բապիլլէճէյի, պիր գօլայ իլ օլ-տուլունտ պէտիլլար տըր:

ԷԻՐՈՍ ՆԻԿՏՈՒ ԱՐԱՐԵՆԸՆ ԱԳՐԱՊԱՐԵԳԱՐԸ

Մուլալլաթը տալլէլլէտէ հիւքիլլաթընըն աղապալարը, գալլմէ կէլլմէլլ տէյու բօլիլլի-գատա պիր զարպը մէսէլ հիւք-միւլլաթ իսէ տէ, գալիլլաթի թա-պիլլաթ պուլունտ քեթիլլէրին թէվա-ֆուգ իտէմէզ զանն իտէրիլլ:

Էլարոթա հիւքիլլաթընըն էթիլլ-տէն պէրու ճիլլա վէ մէզէպ պազմայըպ պիրի պիրիլլտէն գըգ ալըպ վիրմէքտէ օլունտուլարըն-տան, հէմէն ճիլլաթիլլ պիրիլլ պի-րինէ ուզազ եա եազըն աղա-պա տըր: Վէ ամմէյէ մալիլլ օլունտու վէճ իլլէ իլլէ վալիլլա-միլլին (Եւա) իլլէ բէտէրիլլաթ (Աղամ) օլան թէյալիլլին, նազա-րէն չիմիլլէրի վալիլլաթընըն տէ չիմիլլէրի բէտէրիլլէր թէյալիլլ օլմամազ, ինսան թապիլլաթընա գապիլ կէթիլլաթէմէզ, վէ օլ հալ-տէ տէ մէմիլլալունտալ քի գա-լիլլաթի թապիլլաթ գալիլլաթի բօլի-թիլլաթա թէքմիլլէն թապիլլ օլա-պիլլին, վէ հիւքիլլաթընա պէյ-նիլլտէ տէ օ գատար գալլմէ ա-լլանմայաճազ պիր չէյ օլունտ:

Պիլլաթէն ալլէյհ Էլարոթա բօլի-թիլլաթընըն աղապալիլլէք, վէ պաղը վուլգուլաթըն մազմուլուն-տա օլան մանայը քէլլիլլ իտէպիլլ-մէք իլլին, պու կիւնքի կիւն էլարոթա հիւքիլլաթընըն քիլ-լէր օլունտուլունտ վէ քիլլին քիլլ-ուզազ եա եազըն աղապա պու-լունտուլունտա պիլլմէք իճապ իտէր: Իլլէ պիր գաշ պէնտ ի-

լէ պունուին թէֆսիրինէ մուպա-
շըրէթ իտէճէյիզ, վէ չիւպէ-
միզ եօգ տուր քի պունլարա
գարիւնու քիրամ թէրաֆըն-
տան տըգգաթ պունլուտուղու
հալտէ, բօլիթիգաճա էքսէրը
խուսուսաթըն քէշֆինէ տախի-
պիր մէտար վէ մէտիսէլ օյապի-
լիր: Իմտի էվվէլա Ինկիլթէրա-
տան պաշայարմ:

Ինկիլթէրու

Ինկիլթէ գըրալիյէթի պին էլլի
սէնէլիք պիր գըրալիյէթ տիր:
Պունճա միւտտէթ զարֆընտա,
պու գրալիյէթ սէքիզ սիւրիյէ-
կէշմիշ տիր, վէ չիմտիքի սիւ-
սիլէ երեզ ալթմիշ իւշ սէնէլիք
պիր սիւրիյէ տիր, քի անա թէ-
րաֆընտան Սթուարթ վէ պապա
թէրաֆընտան Հանսօլր նէսլինտէն
նէշաթ իթմիշ տիր:

Պու սոն սիւրիյէտէն իւշիւնճիւ
գըրալ օլան իւշիւնճիւ Ժօրթ ին-
կիլթէրանքն էն պէօյիւք գը-
րալլարընտան պիրի տիր, քի
1762 տէն 1820յէ գատար ալթ-
միշ սէնէ գըրալլար իթմիշ տիր:
Վազաա Ինկիլիլլէր պունուին
կիւնիւնտէ Ամէրիգայը զայպ
իթտիլէր, լաքին պունա մուգա-
պիլ Հինտիսթանը թէքմիլէն է-
տինտիլէր, վէ Էւրոպատա Էրմի
սէնէ Պրանսա ճիւմհուրուին վէ
պիրինճի Նարօլէօնա գարշը կէ-
լէն բարլամէնթի Նիզամէնա գօ-
եան պու գըրալ օլտու:

1810 տա մաշուշայըպ իտա-
րէտէն էլինի չէքտի, վէ 1820 տէ
վէֆաթ իթտի:

Վէֆաթընտան սօղրա օղլու
տէօրտիւնճիւ Ժօրթ եէրինէ գը-
րալ օլտու պու գըրալըն Շարլօթ
իսմիտէ եալընը պիր գըր Քվ-
լատը վար ըտը քի, վէֆաթընտա
գըրալիյա պու օլաճադտը, լաքին
Սաքա Գօպուրի բրէնսի Լէօբյոտ
իլէ էվլէնտիլիլիպ իւք չօճուղուն-
տա քէնտիսի տէ չօճուղու տա
վէֆաթ իթտիլէր, վէ տէօրտիւն-
ճիւ Ժօրթուին պիր էվլատը վէ
թօրնու գալմատը: Տէօրտիւնճիւ
Ժօրթ 1830 տա վէֆաթ իտիւպ,
եէրինէ գարնտալը տէօրտիւնճիւ
Կիյեօմ կէշտի, պու տախի պիլա
վէլէտ օլտուղունտան 1837 տէ
վէֆաթ իթտիլէր տէ եէրինէ քէն-
տիտէն քիւշիւք գարընտալը
Տիւք ալթէնթ կէշէճէք իտի իսէ
տէ, պու տախի վէֆաթ իթմիշ
օլտուղունտան, քէրիմէսի Ալէք-
սանտրին Վիգթօրիա Ինկիլթէր-
րայա գըրալիյա օլտու, քի հալա
թախթնիլին օլտալ, կէշէն սէնէ
Հինտիսթան իմթէրաթօրիյաօր
իւնվանը իլէ տախի թալիսիֆ օ-
լունտու:

Պու մահալտէ կէրէք Ինկիլ-
թէրա վէ կէրէք Էւրոպանքն
սայըր հիւքմտարանքն սիւրէթը
վէրաթէթլէրի վէ ճիհէթը սայը-
րէլէրի հադգընտա պաղը մա-
լիւմաթ վէրմէք ֆարզ օլտու:

Էւրոպատա պիր գըրալըն մէսէլա
իւշ էրքէք էվլատը օլա, վէ

պէօյիւք օղլու տա քէնտիտէն
էվլէլ էօլմիւշ օլա, գըրալ քէն-
տիսի վէֆաթ իթտիլէր տէ քէն-
տիտէն էվլէլ էօլէն պէօյիւք
օղլունուին եէրինէ, Իքինճի օղլու
գըրալ օլապիլիլի ամմա էյէր պէօ-
յիւք օղլունուին օղլու, գըրալ, եա
թօրնու եօլ իսէ, էյէր վար ի-
սէ, վէրաթէթ գըրալըն իւք թօր-
նունա: եա տախի թօրնունուին
օղլունա տիւշէր, քէնտի Իքինճի
օղլունա տիւշմէք:

Պու ուսուլ պիլզէ բէք աճայիպ
կէօրիւնէպիլիլ, լաքին պիւթիւն
էվլօրաթնքն վէրաթէթի պու էստա
իւղէրինտէ տիր, եանի պիր գը-
րալըն պէօյիւք օղլունուին օղլու
վար իսէ թախթ օնա տիւշէր, վէ
տէյիլ գըրալըն քէնտի Իքինճի
էվլատընա:

Տահա աճայիպի շունտա տըր
քի Էքսէրը տէվլէթիլէրտէ գըր
տախի օղլան եէրինէ կէշէր: Մէ-
սէլա գըրալըն իւշ էրքէք էվլատը
օլտալ պէօյիւք օղլու քէնտիտէն
էվլէլ էօլէրէք պիր գըր տախի
պրադմիշ օլա օ գըր կէշէր թախ-
թա, վէ ամուճալարընքն թախթ-
տա հադգը օլմալ, գըր տախի
սօղրատան էվլէնիպ, խարըճտան
պիր բրէնա ալապիլիլ վէ պուն-
լարըն էվլատը թախթա վարիս
օլտու, չէօյլէ քի, գըրալ սիւրիյէ-
սինտէն պիր չօք բրէնլէր պէր-
հայաթ իքէն, գըրալլար ախէր
պիր սիւրիյէլէ կէշէպիլիլ: Իյթէ
չիմտիքի Վիգթօրիա գըրալիյանքն
վէրաթէթի տախի պու գապիլ-
տէն տիր:

Տէօրտիւնճիւ Կիյեօմ վէֆաթ
էթտիլէրտէ, իւշ գարաթընքնտա
էվլատընքն վար ըտը, Վիգթօ-
րիա, Կիյեօմտան սօղրա էն պէօ-
յիւք գարընտալըն գըր օլտու-
ղունտան թախթա օ կէշտի, Վիգ-
թօրիանքն էրքէք օլաթնա ամու-
ճադատէլէրի վար ըտը քի, պի-
րիթ տիւք տը ֆիմպլիթ տիր,
վէ տիկէրի մաղալ Հանսօլրա գը-
րալը: լաքին Ինկիլիլ թախթը
պունլարա տիւշմէյիպ, եանի
սիւրիյէտէ էրքէք վար իքէն էր-
քէյէ տիւշմէյիպ, գըրալ տիւշ-
տիւ գալան գարաթալարըն էն
պէօյիլիւնիւն գըր օլտուղու
իլին Վիգթօրիա տախի Սագս-
Ալաման բրէնլէրինտէն: Բրէնս
Ալպէրթ իլէ էվլէնտի վէ տօգուղ
էվլատ սահիպի օլտու, վէֆա-
թընտա պէօյիւք օղլու Բրէնս տը
Կալ եէրինէ կէշէճէք տիր լաքին
պու Բրէնս տը Կալ անստան
Ինկիլիլ օլտալ, պապատան Ա-
լաման տըր, նէթէքիմ էօթէտէ
անստան վէ պապատան Ինկիլիլ
բրէնլէր իսէ թախթա վարի օլ-
մաղար, տէմէք քի Վիգթօրիա-
նքն վէֆաթընտան սօղրա եինէ
Ինկիլիլ գըրալիյէթի սիւրիյէսի
թէպտիլ օլմուշ օլաճադ:

Պաղը տէվլէթլէրտէ տախի
մէսէլա Պրանսատա էրքէքէք վէ-
րաթէթ գայտէսի պէօյլէ իսէ տէ,
գըրալըն թախթա չըգմասը գա-

թիւն վէ գանուին մէմու տուր:
պունլարը մահալիտէ պէյան ի-
տէրիլ:

Իքինճի մալիւմ օլաճադ չէյ
տախի շու տուր քի, էվլօրա գը-
րալաթէլէրի գըր օլտու էրքէք
օլտու պօլու պօլունա էվլէնէ-
մէղլէր, պունու տա պիր աղ
թաֆսիլ իտէլիմ:

Մէսէլա պիր գըրալըն օղլու
տիկէր պիր գըրալըն գըր օլտու
էվլէնէճէք օլտուղու հալտէ Իքի
թէրաֆլը պիր գօնթրաթ եաթը-
լը, շու շարթ իլէ քի պու գարը
գօճանքն հանկաթ էվլէլ էօլիւր
իսէ, գալան տուլունա գայտը հա-
յաթլէ սէնէվի օթուղ, գըրգ, Էլ-
լի եա երեզ պին լիրա վիրիլին:
եանի էրքէք էվլէլ էօլիւր իսէ,
տէվլէթ եա միլլէթի օնուին տուլ
գարընքն սէնէտէ մէսէլա էլլի
պին լիրա վէրէճէք թա գարը
տախի էօլիւնճէյէտէք, եօգ գա-
րը էվլէլ էօլիւր իսէ, գարընքն
թէրաֆլը տա էրքէյէ մուգաթլէլ-
մուճիպիւնէ գայտը հայաթլա
ադճէ վիրէճէք:

Վիգթօրիանքն ամուճաթ քէ-
րիմէսի էօլմէսէ, գըրալիյա օլա-
ճադ տը, լաքին Ալաման բրէնսի
Լէօբյոտ իլէ էվլէնտիլէրտէն պիր
սէնէ սօղրա, Շարլօթ Էօթիւ վէ
Ինկիլիլ միլլէթի հէր սէնէ Լէօ-
բյոտա էլլի պին լիրա վէրիլտի:
Լէօբյոտ գըրգ սէնէ եաշատը վէ
Պէլճիգայա գըրալ տա օլտու, վէ
Լուի Ֆիլիքին գըր օլտու թէքրար
տա էվլէնտի, ֆադաթ գըրգ սէ-
նէ միլլէթմատի պու էլլի պին լի-
րայը Ինկիլթէրաթտան ալլարտը,
վէ պիր բարասընք սարֆ իթմէ-
յիպ, պու երեզտէն էվլատընք-
նա տէօրթ միլլիօն Ինկիլիլ լիրա-
սը վարիյէթ պըրադտը տէնիլ:

Ինկիլիլ միլլէթի զայթ թամա-
քեար օլտուղունտան, գըրալա-
տէլէրին եալընը պիրինի թէճ-
հիլ իտէր, օ պիրլէրինէ գարըն-
մաղ վէ օնլար տա էվլէնէմէղլէր:

Տէօրտիւնճիւ Ժօրթ վէ Կիյեօ-
մուին կիւնիւնտէ սիւրիյէ թիւքէն-
մէյէ երեզ թուլթուղունտան,
Ինկիլիլլէր քէնէյի ալըպ իւշ
բրէնսի տախի թէճհիլ իթտիլէր
վէ էվլէնտիլտիլէր, իւշիւ տէ իհ-
թէյար իտիլէր, պունլարըն պի-
րիսի Վիգթօրիանքն բէտէրի
տիւք տը ֆէնթ տիր, վէ վալի-
տէսի տախի բրէնս Լինանթըն
տուլ զէվճէսի իտի:

Ինկիլիլ միլլէթի չիմտի տախի
բրէնս տը Կալը թէճհիլ իթմիշ
տիր, վազաա սօղրատան Իքինճի
օղլու տիւք տէտիմպուրիկ տախի
էվլէնտի, լաքին թէճհիլ օլտու-
տու մու, եախօտ նէ եօլտա թէճ-
հիլ օլտունու, խաթըրտա գալ-
մամըշ տըր:

Իւշիւնճիւ մալիւմ օլաճադ
մատտէ տախի շու տուր քի գը-
րալաթտէլէր թէճհիլէ միւհթաճ
օլտալ, պաշըճա պու ճիհէթլէ
վէ պաղէն ախէր ճիհէթլէ տախի
էվլէնէմէղլ օլտուգըրընտան,

պունլար սօլ էլ իլէ էվլէնտիլէր
քի Էօթիւ Էօթիւնիլէ տէնիլիլ, եա-
նի գըրալ սիւրիյէսինտէն օլմայա-
րադ, քիպար եա պախաղը պիր
գարը տա ալապիլիլլէր, լաքին
պունլար թէսմիտէ գարը տէյի
մէյտանա չըգմատըրգտան մաա-
տա, պունլարտան օլան էվլատ
տախի հիշ պիր վադըթ գըրալ
սիւրիյէսինտէն ատտ օլունմայըպ
պիր վէճհ իլէ հադգը վէրաթէթէ
նայիլ օլամաղար:

Պուրալարը մալիւմ օլտուգտան
սօղրա կէլէլիմ չիմտի Վիգթօրիա
գըրալիյանքն սայիր հիւքմտարան
իլէ օլան ագրապալըղընա:

Վիգթօրիա գըրալիյա Վէնտի
պէօյիւք գըր օլտու Վիգթօրիայը (ա-
նասըտա Վիգթօրիա տըր գըր
տա) չիմտիքի Ալմանեա իմթէրա-
թօրու Կիյեօմուին պէօյիւք օղլու
վէ Վէլիլի ահտը Պրէտրիք Կիյօմա
վէրմիշ տիր, պու Բրէնսէս չիմտի
օթուղ սէքիլ եաշընտա տըր: Գօ-
ճաթ պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր
կիւն Ալմանեա իմթէրաթօրու օլ-
տուգտա, քէնտիսիտէ Ալմանեա
իմթէրաթօրիյաթ օլաճադ տըր,
օ տէվրտէ մէսէլա եա Ինկիլիլ
Ալմանեայա եա տա Ալմանեա Ին-
կիլիլ պիր ճէնկ ալմադ լաղըմ
կէլտէ, անասը գըրընա եա գըր
անասընա պիր ճէնկ ալմիշ տի-
մէք օլաճադ տըր, պիրմէյիլ
քի պէօյլէ պիր հալտէ պէօյլէ
պիր ագրապալըղըն սուլճ վէ հար-
պէ հիշ թէյաթի օլմայաճադ մը:
Գըրալիյանքն Իքինճի գըր օլտու
Ալման հիւքմտարալարընտան
Հէսա Տարմիլմատ տուգաթընքն վէ-
լիի ահտընա վէրիլմիշ իտի, պու
սէնէ զէվճիլին բէտէրի վէֆաթ
իթտիլիլտէն, գօճաթ Տիւք վէ
զէվճէսի Տիւքս օլտու:

Վիգթօրիա գըրալիյանքն Իքին-
ճի օղլու Տիւք Տէտէնպուրիկ չիմ-
տիքի Բուսիա իմթէրաթօրու Ա-
լէքսանտրօյա տամատ օլտու, եա-
նի իմթէրաթօրուն պիր թէք գը-
ղը օլան Մարի Ալէքսանտրօյնա
իլէ էվլէնտի, գըրալիյա Վիգթօ-
րիանքն իւշիւնճիւ գըր օլտու էլլէն,
Շէքվիլի Հօլթայն բրէնսի իլէ վէ
տէօրտիւնճիւ գըր Լուիլ Կալի
Ինկիլիլ ասըրգատէկէանքնտան
Տիւք տ'Արիպլըն օղլու իլէ էվ-
լէնմիշ տիր: գըրալիյանքն չիմտի
Իքի պէքեար օղլու վէ պիր պէ-
քեար գըր տահա վար տըր:

Կէլէլիմ գըրալիյանքն պէօյիւք
օղլու Բրէնս տը Կալա, պունուին
զէվճէսի իլէ Բուսիա իմթէրաթօ-
րունուին վէլիի ահտը Կըանտիւք
Ալէքսանտրըն զէվճէսի Իքի գըր-
գարտալ օլտալ, Տանիմարգա գը-
րալը տօգուղունճու Գրէթիլինի
գըրալը տըր:

Կիւն օլաճադ քի, Իքի գըր-
գարտալըն պիր Ինկիլթէրա գը-
րալիյաթ վէ տիկէրի Բուսիա իմ-
թէրաթօրիյաթ օլաճադ տըր:

Կէրէք բրէնս տը Կալըն վէ կէ-
րէք Բուսիա վէլիի ահտընքն գա-
լընլարը տա հալա Եունան գըրալը
օլան Ժօրթ եալտու Եօրիկ տիր,

պուճ Եօրիկ տախի խմբերամբողջն
գարնաւոր Կրտսեանք Գօնաթանս
թիւնին քերթաւոր Օրկա իւն էվէն
միջ տիր, պուճուն իշխան տախի
կիւն օյաճադ քի Եօնան գրապը
նըն պիր էնիթէսի ինկիլիզ գրա
լը : վէ տիկէր ինիթէսի Բուսիա
իմբերամբօր օյաճադ տըր :

Խիւլասայր քէլամ, չիմտիքի
ինկիլիզ գրապիչար Վիգթօրիա
նըն կէրէք Ալմանիա, կէրէք Բուս
իա, կէրէք Տանիմարքա վէ կէ
րէք Եօնան իւն քէք Եօնան ադ
րապալըր վար տըր, վէ քէլամին
իւ քիճիւնտէ, էնիլոն, գալըն
տամատ, պաճանաք պիր ֆա
միլիա կիպի տիրէր, պու գա
տար ագրապալըրն զըմնէն
օյալուն բօլիթիգաճա պեր թէյսի
րի օյալադմը, ասհապը բօլիթի
գա պուճա օյալադ տէր, լաքին
թապալթ նէ տէր, օնուտա հէր
ինսան հիսա իտէպիլիզ զանն ի
տէրիզ :

Յ. Վ.
Տէր-Պ.

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻԻԲ

Մալիմաթը մախսուսէմիզէ նէ
զարէն, Թուճատա պուլունան ա
սաքիրի Շահանէ տիւնտէն պէրու
թէարիւքի հարէթէթէ պալլամը
լար տըր :

Սէրտար էրէմ տէվէթլու րէէ
ֆէթլու Ապտիւլ ֆէրիմբաշա հազ
րէթէրի, Ձիլթօլա, վէ Թըրնօ
վա արասնտա, մէվգի թուլթմու
վէ Մօսթօֆլարն կէրի տէօնէճէք
Եօլունու քէմիլ վէ Եէնիտէն միւ
հիմմաթ թէտարիք իտէպիլիզէրի
նի միւմքինսիզ պիր հալէ գօմու
տըր :

Տիւլմէն Պուլլարիսթան ճիհէթ
լէրինէ տաղըթմըլ օլտուղու գուլ
վէթլինին պիր գըսմընթ թօքլամագ
տա տըր, պուճուն մագստը
Ձիլթօլալը օլտուն քէմիլին
թալթը թաաարուֆունա կէչիր
մէք տիր : Շիմաիքի հալ Մօսթօֆ
լարն բիշտարըր Պալգանլարն
էթէլինտէ քէպլին Ղապրօվատա
ասըր գուլվէթի Թըրնօվատա,
վէ սօլ գօլու տախի Եանթրա տէ
րէսինին պօլունտա պուլունմագտա
տըրլար :

Սէրտար էրէմ հաղրէթլէրի
նին իթթիլիազ իթմիլ օլտուղու
չու թէտալիք սաքէսինտէ Ձիլթօ
վա Եօլու Մօսթօֆլարա գաքան
միլ տէմէք օլտուղունտան, պուճ
լարն Պուլլարիսթանա պիր Եօլ
ալմագ, իւղրէ Թօթրօվանտան
վէ Եանթրա Նիկպօլու ճիհէթին
տէն Եէնիտէն ասքէր կէչիրմէյէ
մէճպուր օլաճաղը տէրքէար տըր :

Էվվէլքի կիւն օն պին նէֆէր
ասաքիրի Շահանէ իլէ մուհաֆա
ղա օլունան Նիկպօլունուն գայա
ճիհէթինտէ 30000 նէֆէր Բու
ւիալընն պիր հիւճուճէ գըքամ
իթթիլէրի պու մագստա մէպ
նի օլտուղու զանն օլունուէր
Մուհարէպէ քէք չէտիտ սուրէթ

տէ վուգու պուլմուլ տըր, իքի
թաղաֆտան տախի - ֆէվգէլատէ
հիտտէթ վէ հըլմէթլէ ճէնկէչիւ
միլ տիր, պիր գաչ տէֆա Մօս
գօֆլար հիւճուճէ գըքամ իթմիլ
լէր իսէ տէ, կէրի բիւսիլիւրիւ
տիւլթլէրինտէն իշպու թէսալվուր
տան վազ կէչմէյէ մէճպուր օլ
մուլլար տըր, վէ ֆէվգէլատէ քէ
րիան հալտէ կէրի չէքիլմիլլէր
տիր : Նիկպօլու մուհաֆաղա
իտէն չէհիանը Օսմանիյէ տախի
քիւլլիթլու թէլէֆաթէ ուղրա
միլլար տըր, վէ բէրիան օլմուլ
լար իսէ տէ տիւլման ասքէրին
տէն նուֆուսա զայէթ ֆարզը
օլտուղլարը հալտէ նիհայէթ
տիւլմէնի գօվալմանա մուլլաֆ
ֆաղ օլապլիմիլլէր տիր :

Ձիլթօլա վէ Ձէմնիչա արասն
տա պուլունան քէօրիւնին պիր
գըսմը ասաքիրի շարանէ թա
րաֆընտան հէտմ իտիլիլինի թէ
լէլլաֆ խապէր վէրմիլ իսէ տէ,
պու հալմաիսի չիմոկէ գատար
հիլ պիր րէսմի իւն թաստիգ
իթմիլ տիր :

Տնպուճտ ճիհէթինտէ ասա
քիրի շահանէ Մէհիտիյէ նամ մա
հալի պօլալթմըլար տըր, բաղար
կիւնիւնտէն պէրու պու մէվգի ի
լէ ֆէօթէնճէ չէհիլ մօսթօֆլա
րն էլլինտէ տիր,

Քէօթէնճէտէն տիւնքի կիւն
կէլէն Եօլմուլար մօսթօ ասքէրի
օրաեա կիրէր կիրմէլ Պուլլարլար
քիւմէ քիւմէ ճէվամիլի չէրիֆէյէ
հիւճու իտէրէք, մահալի մուպա
րէքէյի խարապ իթմէյէ զայրէթ
իթմիլլէր տիր, պուլլարն խասա
րնտան գուրթուլան մահալլէր
մօսթօ ասքէրի թարաֆընտան
մուհաֆաղա իտիլմէքտէ տիր :

Իշպու ֆիլիլիյաթը նամէրդիյէ
յէ միւթէճասըր օլան պուլլարլար
հէր քիւմէր իսէ միւճաղաթ կէօ
րէճէլէրի Մօսթօֆ օֆիլիյալլէրի
թարաֆընտան րէսմէն պիլիլիլ
միլ տիր : Մնճագ պու պուլլարլար
չիմոկէ գատար, Քէօթէնճէտէ
վէ ճիւլարնտա աննըլար ալըգ
կէվմէքտէ տիրլէր :

Մուհարէպէ օլան մահալ
լէրտէ պուլունան զաթը հաղրէ
թը Շահանէնին պալ Եանթրի
Մէհիտէ բաշա հաղրէթլէրի կէչէն
ադլամ Տէրսատէթէ վասըլ օլ
մուլ տըր :

Պէչիլլէրտէ պուլունան ին
կիլիզ տօնանմասըն Տէրսատէ
թէ կէչմիլ օլան պաղը գապըթա
նը, տէրհալ կէմիլլէրինէ իթմէք
իւղրէ էմր ալմըլար տըր :

Ձիլթօլա գաղապը տախի
լինտէ Հէրպէլի գարիյէսի ահալի
իսլամիյէսինին մըգտարը 6000
րատէսինտէ օլուպ, գատըն վէ
չօճուգ իթլաֆ իտիլմիլ վէ խա
նէլէրի Եանթրմըլ տըր :

Հէլմիլլէրի մէվգըլիյէսի ճի
հէթիլլէ Եէնի բաղար գուրպիլտէ
Նօվիգօվալ նամ մահալտէ տախի
մուլադգաթ թէլէկրաֆ մէվգընը

քիւլատ օլունմուլ, վէ իշլէմէյէ
պալլամըլ տըր :

Պիր միւտտէթտէն պէրու
թահիլը մուհաքէմէտէ պուլունուպ
պու տէֆա իսթինթագը իքմալ ի
տիլմիլ օլան սաատէթլու ֆէմալ
պէյ էֆէնտիյէ պա իրատէյի Շա
հանէ օն պէլ պին զուրուլ աթի
յէ վէ պէլ պին զուրուլ մաաշիհ
սան պուլլունմուլ տուր :

Միւլարիլլէյէ պու տէֆա Մի
տիլլի ճէգրիլլէսինտէ իգամէթէ մէ
մուր օլմուլ տուր :

Մօֆիա ճիւլարնտա, պաղը
թէչիլիգաթ ինքասըլա, ահալիլի
թահիլք իթմիլ օլտուղու խապէր
ալընարադ, Տէրիսատէթէ կէ
թիլլէն պիր Մօսթօֆ րահիպիլին
Տիվանը հարպ հուղուրունտա իճ
րայը մուհաքէմէսինէ պալլանը
մըլ տըր :

Թըրնօվա ճիհէթինտէ օն պիր
ատէտ Միւլիլման գարիլլէսինին
իհրադ, վէ ահալիլլինին գաթլու
թէլէֆ իտիլիլինին Սթամպօլ զա
ղէթալը պիլիլիլլէր : Պու գարի
յէլլէրտէն պիր Թըրնօվա իլէ Սէ
վի պէյնիտէ քէպլին Պալլան
գարիլլէսի տիր քի իւլ Եիւլ խա
նէյի շամիլ տիր : Պու իւլ Եիւլ
խանէտէն Եանթրիլ իւլ ատէտի
գալմըլ տըր, Գարը վէ չօճուգ
պին Եէտի Եիւլ նէֆէրտէն իպա
րէթ օլան ահալիլի, գաթլու ի
տամ օլունմուլ տըր :

Գուլալալ վէ Շէմիլ քէօյ նա
ման գարիլլէրտէ տախի այնի մու
ամէլէ ինրա իտիլմիլ տիր : Պա
թագ գարիլլէսի միւթիլիս թէօ
լիմ օլաճաղըն Մօսթօֆ գօման
տանընա պիլիլիլլէր օլտուղու ճի
հէթլէ, ահալիլլէ գատա օլունմա
Եանթր թէհալիլտ իտիլմիլ իսէ
տէ, մուլալիլարէն ճէվամիլի չէրի
ֆէտէ պուլունան էհալիլին քէաֆ
ֆէսի թէլէֆ իտիլմիլ տիր :

Ամիրալ Հօպարթ բաշանըն
պահըր Սիյահ գօմանտանըղընա
թայիլին օլունաճաղը րիվաեթթ օ
լունույօր :

Խըտիլլիլլէթի ճէլիլլէյի Մըսրի
Եէտէն իքի թապուր սիւարի աս
քէրի կէօնտէրիլմէսինէ գարար
վիլիլլէրէք պուլլարն պէլ վաթօր
տէրունիլտէ օլարադ, կէչէն բա
ղար իրթէսի կիւնի Եօլա չըգմըլ
օլտուղլարը րիվալլէթ օլունույօր :

Պէյ օլլու տախիլլի պէլլէ
տիլլէսի րէյիսի, վէ Սատրաղամ
հաղրէթլէրինին մախտումի սաա
տէթլու Համոի պէյ էֆէնտիլին
մաալընտան չէհիլլէ պին զուրու
չունու, իանէյի չէհիլլէ հար
պիլլէ գօմիսիօնունա թէրք իլլէ
տիլլի խապէր ալընմըլ տըր :

(Ինշալլահ սայիր մէմուլար տա
պու Նիսպէթտէ իպրաղը համիլլէթ
իտէրլէր) :

Քէթէպէնին նիսան մաալ
լարը, բէրտէրլէյ Մալիլլէ խաղի
նէի ճէլիլլէսինտէ թէսվիլլէ պուլ
րուլմագտա տըր :

Ինկիլիզ տէֆարէթխանէսի

Իքիլլէթ թէրճէմանը Մ. Բաղլանի
տիւնքի կիւն իւլլօրապա միւթէ
վէճիհէն Տէրսատէթտէն հա
րէթէթ իթմիլ տիր :

Պալլունման 10 թէմուգ
թարիլլիլլէ պէլ վէճիլ զիր Եա
ղըլլօր :

Տիւլմէնին խալլը թէլէֆաթ ի
լէ ճիհիլլէր թէրէսի նամ մա
հալէ չէքիլլիլլէ մալիլմ տիր
պուրատա տախի Պաթուլմ ասա
քիրի օսմանիլլէթ թարաֆընտան
տիւլմէնին ապրօգա օլունաճաղը
մէմուլ տըր : Կէչէն բէնչէմպէ
կիւնի Մօսթօֆլար Աճարա ճի
վարնտա տախի տաեադ Եէմիլ
լէր տիր : Ճահիլ նամ վաթօր ի
լէ, 3000 չուվալ ուն վէ 40
պարիլլի չէհիլլիլլէ մուլաեթլէթ
իթմիլ տիր :

Սօխում գալէալէն ալընան հա
վատիլլէր մէմուն օլաճադ րատ
տէտէ տիրլէր :

Քէօթէնճէնին մօսթօֆլար
թարաֆընտան զապթը հաղգըն
տա Պարա Պօսթօր պէլ վէճիլ
զիր Եաղըլլօր :

Քէօթէնճէն չէհիլլէր Դաղադ
լար զապթ վէ իսթիլա իթմիլլար
լէր, Մօսթօֆ ճէնէրալլարնտան
Ձիմէրման Մէհիտիլլէ նամ մա
հալին ճիւլարնա մուլաեթլէթ իլ
լէտիլտէն, Օսմանլը հիւլլիլլէ
թի չէհիլլէ թէրք, վէ մուհաֆա
ղալընը րում բաբաղընա իհալլէ
իտէրէք չըգմըլար տըր : Պուլ
կարլար մէլլու պիր հիւլլիլլէթ
գալմալըղընը կէօրտիլլէրի
անտէ ֆէպլէրինի աթարադ, վէ
գալադլարընը կիլլէրէք տէրու
նի չէհիլլէ գօլունմա, վէ ճէ
վամիլ չէլիլլէյէ տուլուլ իլլէ
նապէճա հալաթէ գըքամ վէ
օսմանլը մահալլէրինի Եաղմ վէ
ղարէթ վէ գալմըլ քան պիր
գալ միւլիլման ֆալիլլալըն ի
տամ վէ թէլլէֆ իթիլլէր : Շու
քարղալալը իւլլէրինէ իսլամ
էհալիլի սիլահլանարադ, տէրհալ
տախիլլէ մէմլէթլէ Նիլալմ գօ
մուլլար տըր :

Քէօթէնճէն տէմիր Եօլու միւ
տիլլիլլէ Մ. Ետուար Հարրիս տա
խի պալընա 30 գատար սիլահլը
Բում թօրլաեթպ, Մէհիտիլլէյէ
ճէնէրալ Ձիմէրմանըն նէգտիլլէ
կիլլիլլէ, վէ ասիլլէ կէօնտէրիլ
մէսինի իթիլմա իթմիլ իսէ տէ,
էվվէլ էմրտէ Վարնա իւլլէրինէ
հիւճու իթմէյէ էմր ալտըղընը
ճէնէրալ պէսան իթմիլ վէ մու
մուլալիլլարէն իքի ֆըրգա Դա
ղադ կէօնտէրիլլէ տիր քի, Պուլ
ղարլար պու գաղաղլար մարի
ֆէթիլլէ զապթ իտիլմիլ տիր :

Մախիպ զաղիլլու
Ա. Ս.

ՄԻՈՅՈՐԻ ՂԱԶԵՍԱ
Ա. Ա.

ՄԱԳԱՍՏ Ե. ԳԱՍՏԱՆ

Խաթանպօլտա Գիլլիլլէ իսան Ն. 36